

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Eylül 2020

Sayı :30824082-610 187433
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet- 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (80 Adet, 166 Sayfa)

G.K.

7/11635
7/19450
7/25261
7/26104
7/26933
7/30575
7/30582
7/30940-30942
7/31037
7/31039
7/31187-7/31186
7/31188
7/31324-7/31326
7/31440

7/31501
7/31619-7/31621
7/31623
7/31715-7/31720
7/31722-7/31727
7/31831
7/31833-7/31835
7/31838-7/31840
7/32057-7/32060
7/32062-7/32071
7/32205-7/32208
7/32211-7/32212
7/32214-
7/32216-7/32219

7/32330-7/32333
7/32486-7/32487
7/32489
7/32568
7/32570-7/32572

**KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDÜLKADİR KARADUMAN'IN
TBMM 7/32568 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Ülkemizin önemli ovalarından olan Samsun Çarşamba Ovası bilindiği üzere birinci sınıf tarım arazisidir. Bu arazide yetiştirilen sebze ve meyveler ülkenin dört bir yanında tüketiciye ulaştırılmaktadır. Böylesine önemli bir arazide Oltan ve Köleoğlu A.Ş.'nin Biyokütle Enerji Santrali kurulmak istenmektedir.

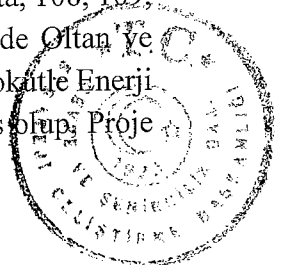
Bilindiği üzere enerji santralin çalıştırılmasıyla bölge tarımına, bölge insanına ve doğaya zarar vereceği açıktır. Kimya Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından yapılan açıklamada ise "yaptığımız stokiyometrik hesaplamalardan da anlaşılacağı üzere santralin çalışması sırasında doğaya karbonmonoksit, karbondioksit, kükürtdioksit, azot oksit ve diğer gazların emisyonu olacaktır. İnşa edilen santral teknolojisinde bu gazları tutacak bir teknoloji mevcut değildir. Şirketin iddia ettiği gibi bu gazları arıtacağı söylenen elektrostatik filtreler, bu gazların emisyonunu katietten önlemez. Bu filtreler yanma sonucu ortaya çıkan küçücük partikülleri tutmak için projelendirilmiştir ve başka bir işleve sahip değildir. Şirketin bu filtrelerin söz konusu gazları arıtacağı iddiası hiçbir bilimsel gerçeklikle uyuşmamaktadır" denilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bu santral projesi başta olmak üzere ve diğer yerlerde yapılan santral projelerinde yöre halkının rızasını alıyor musunuz?
- 2- Bakanlığınız santralin yapılması için ruhsat vermiş midir? Ruhsat verdiyseniz hangi kıstaslar çerçevesinde verdiniz?
- 3- Santralin çalışması sırasında doğaya bırakılacak gazların hava kirliliğini dolayısıyla insan ve tarım sağlığını nasıl etkileyeceğinin hesaplamasını yaptınız mı? Hesaplama yapılmışsa bunun sonucunu paylaşıyor musunuz?
- 4- Kirlenen su ve hava ile yöre halkının karşı karşıya kalacağı maddi kayıplar ve sağlık sorunları nasıl tazmin edilecektir?
- 5- Tarım için elverişli verimli toprakların bulunduğu Çarşamba Ovası'nda yapılması planlanan santral projesini iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR:

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Eğercili Mahallesi, Tapuda Kayıtlı F37-D-02-A Pafta, 108, 109, 110, 111 Nolu Parseller ile F37-A-02-B Pafta, 662, 703 Nolu Parseller üzerinde Oltan ve Köleoğlu Elektrik ve Enerji Üretimi Tic. A.Ş. tarafından "Samsun Çarşamba Biyokütle Enerji Santrali (27 MWe / 96,12 MWt)" projesi elektrik üretmek amacıyla planlanmış olup, Proje

ile ilgili olarak e-ÇED sisteminden sunulan Proje Tanıtım Dosyası, incelenip değerlendirilerek 19/07/2019 tarihinde Samsun Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) tarafından “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararı verilmiştir.

ÇED Gerekli Değildir kararı verilen projeye ait Proje Tanıtım Dosyası bir taahhütler bütünüdür. ÇED sürecinin başlangıcında, Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar tarafından, ÇED Yönetmeliği Ek-IV’e göre hazırlanan Proje Tanıtım Dosyasında yer alan bilgi ve belgelerin doğruluğu, proje sahibinin taahhüdü altındadır.

Proje Tanıtım Dosyasında yazılı olan taahhütlere aykırı bir uygulamada 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine göre işlem tesis edilmektedir. Dolayısıyla faaliyet sahipleri Proje Tanıtım Dosyasında yazılı olan taahhütler dışına çıkmadan faaliyet göstermekle yükümlüdürler.

Söz konusu projeye ait Proje Tanıtım Dosyasında da belirtildiği üzere elektrostatik filtre, en basit tanımı ile endüstri kazanlarında yanma sonrası oluşan sıcak gaz içerisindeki tozun tutulmasını sağlayan ekipmanlardır. Çalışma prensibi genel anlamda, baca gazı içerisindeki katı ve sıvı taneciklerin elektrik kuvveti etkisiyle tutularak akış içerisinden ayrılması prensibine dayanır. Elektrostatik filtreler, fiber yoğunluğunu artırmadan parçacık tutma kapasitesini yükselten sistemlerdir. Aktif elektrostatik filtrelerin parçacık tutma kapasitesi oldukça yüksek olup, plakalar arasında oluşturulan yüksek gerilim alanından faydalanarak aralarından geçen havada bulunan yüklü parçacıkların elektrostatik çekim kuvveti ile plakalar tarafından yakalanması/tutulması prensibi ile çalışmaktadır.

Proje kapsamında kurulacak olan biyokütle yakma kazan bacalarında toz emisyonu, CO₂ veya O₂ ve CO değerleri için online izleme ve kayıt yapılacaktır.

ÇED Yönetmeliği’nin 7. Maddesi gereği bu Yönetmeliğin; Ek-1 listesinde yer alan projelere, “ÇED Gerekli” kararı verilen projelere, Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projelere, ÇED Raporu hazırlanması zorunludur.

Samsun Çarşamba Biyokütle Enerji Santrali projesi ise ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinin 44. Maddesinde yer verilen Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su elde edilmesi için kurulan endüstriyel tesisler kapsamında yer almaktadır.

Bu nedenle ÇED Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda, halkın, proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması amacıyla yapılan halkın katılım toplantısı, Yönetmeliğin Ek-I Listesinde yer alan projelerde yapılmakta olup, Ek-2 Listesinde yer alan projeler için yapılmadığından söz konusu proje için halkın katılım toplantısı düzenlenmemiştir.

Ruhsat verme yetkisi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik gereğince büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesindedir. Proje

ile ilgili olarak faaliyet sahibi tarafından, bu karara esas Proje Tanıtım Dosyasında “Faaliyet ile ilgili olarak İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’ in ilgili hükümleri gereğince işletmenin ruhsatlandırılması için ilgili makamlara faaliyet sahibi tarafından müracaat edilerek, kurum ve kuruluşlarca öngörülen hükümlere uyularak gerekli izinlerin alınacağı” taahhüt edilmiştir.

Proje Tanıtım Dosyasında tesiste biyokütlenin yanması sonucunda oluşacak kirletici miktarlarının hesaplanmasında Çevre Koruma Ajansı (EPA) tarafından belirlenmiş olan EPA Tablo 1.6-1. ve Tablo 1.6-2.’de verilen emisyon faktörleri kullanılmıştır.

Emisyon hesapları uluslararası literatürde yer alan verilere göre hesaplanmış olup, hesaplama sonucu ortaya çıkan değerler Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen değerlerin çok altında kaldığından çevre ve insan sağlığına olumsuz etkisi olmayacağı açıktır.

Biyokütlenin yakılması sonucu bacadan çıkan toz emisyonlarını kontrol altında tutabilmek ve “Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği’nce belirlenen emisyon sınır değerlerinin altında tutabilmek için elektrostatik filtre sistemi kurulacaktır. Elektrostatik filtre sistemleri yaklaşık %96 verimle çalışmakta olup, bacada oluşacak saatlik PM emisyon miktarı 0,6 kg/saat olarak gerçekleşecektir. Alınacak tedbirler neticesinde oluşması beklenen emisyon değerleri, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-2 Tablo 2.1’ de verilen “Normal işletme şartlarında ve haftalık iş günlerindeki işletme saatleri için kütsel debiler” değerlerinin altında kalmaktadır.

Proje kapsamında mevcut en iyi tekniklere uyulacak, tesis etki alanında hava kalitesi sınır değerleri sağlanacak ve Valilikçe bu konuda alınacak tedbirlere uyulacak ve faaliyet süresince tesiste “Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği”nde belirtilen hususlara uyulacaktır.

Projeye ilişkin İl Tarım ve Orman Müdürlüğü’nün görüşü alınmış olup, bu görüşe göre “Biyokütle Enerji Santrali’nin kurulmasının planlandığı Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Eğercili Mahallesi sınırları içerisinde bulunana 108, 109, 110 ve 111 nolu parsellerle ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü’nün Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Uygulama Talimatının 11. maddesi 5. bendinde bulunan “İl İdare Kurulu kararı ile belirlenen köy yerleşik alan sınırı içerisinde (civarı hariç), Kanun hükümleri uygulanmayacaktır.” hükmüne istinaden söz konusu parsellerin köy yerleşik alanı sınırları içerisinde kalması sebebiyle 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığı belirtilmiştir.

Biyokütle Enerjisi Hammadde (Tarımsal) Açık Depo Sahası olarak kullanılması planlanan Eğercili Mahallesi sınırları içerisinde yer almakta olan 662 ve 703 nolu parsellerin ise Bazı Ovaların Büyük Ova Koruma Alanı Olarak Belirlenmesine İlişkin Karar kapsamında ilan edilen Çarşamba Büyük Ovası sınırları içinde kalmakta olduğu, teknik elemanlarca yapılan etütte söz konusu parsellerde talep edilen toplam 14,7835 hektar alan Kuru Mutfak Tarım

Arazisi olarak değerlendirildiği ve İl Toprak Koruma Kurulu'nun 06.03.2019 tarihli toplantısı neticesinde söz konusu alanın Biyokütle Enerjisi Hammadde (Tarımsal) Açık Depo Sahası için 5403 sayılı Kanun kapsamında tarım dışı amaçlı kullanım izni talebinin uygun görüldüğüne karar verilmiştir.

